До Членовете на Научното жури

С Т А Н О В И Щ Е

от проф.-д-р Венцислав П.Стоянов за труда на Николай Тодоров Колев

„Изключване на съдружник от ООД“ по повод участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“-гражданско и семейно право, обявен от ИДП-БАН ,научна област 3. Социални,стопански и правни науки, професионално направление 3.6.право

Уважаеми Членове на Научното жури,

Представената монография „Изключване на съдружник от ООД“ е в размер на 216 страници. Тя е разделена на увод и пет глави. Към изложението е добавен списък с използвана литература.

Предметът на изследване е с важна практическа стойност. Дружествата с ограничена отговорност са едни от основните участници в търговския оборот. Самото дружество е предмет на значителен брой научни разработки. Изключването на съдружник третира само част от материята , отнасяща се до ООД и това позволява да се насочат усилията към детайлно изследване на проблема. От друга страна този проблем е

съществен, защото дружеството с ограничена отговорност, макар и да се отнася към капиталовите търговски дружества има определен елемент на лични отношение на участниците в него.

Глава първа се отнася до функциите и приложното поле на института. Посочени са три функции на изключването – санкционна, гаранционна и защитна. Интересно е разгледан проблема за изключване на мажоритарен съдружник. Авторът излага различните становища в теория, но приема извода, че мажоритарен съдружник може да бъде изключен.В главата се разглежда също изключване на съдружник при ООД с двама съдружници, включително и при равни дялове. Анализира се конкуренцията между изключването и други основания за прекратяване на членството.

Глава втора разглежда основанията за изключване. Авторът систематично посочва различните основания, според разпоредбите на ТЗ. Първото от тях е неизпълнение на задължението за дялова вноска – чл.121 ал.1 изр.1 ТЗ. Задължението за вноска е елемент от членственото правоотношение между съдружника и дружеството и това задължение отразява капиталовия характер на ООД. Задължението може да се изпълни както с парична, така и непарична вноска. Неизпълнението на това основно задължение на съдружника е основание за неговото изключване. Второто основание е неизпълнение на задължението за оказване на съдействие за осъществяване на дейността на дружеството – чл.126 ал.3 т.1 ТЗ. Изпълнението на това задължение авторът вижда като едно от проявленията на персоналния характер на ООД като междинна дружествена форма между персоналните и капиталовите дружества. По начало посоченото задължение няма имуществен характер. Като аналог може да се посочи задължението на член-кооператор на ЖСК по чл.21 от ЗЖСК, ДВ бр.55/1978г. да съдейства за постигане на целите на кооперацията. Системното неизпълнение на това задължение е основание за изключване на член-кооператора от ЖСК. И в двата случая се касае за неимущественото задължение, като неговото неизпълнение води до същите последици както неизпълнението на имущественото. Третото основание е действие против интересите на дружеството – чл.126 ал.3 т.3 ТЗ. След анализ на съдебната практика, авторът намира , че увреждащи ,по смисъла на закона са само онези правни или фактически действия,

осъществени от съдружника и нарушаващи общото задължение за лоялност, които засягат имущественото състояние на ООД или се отразяват негативно върху престижа или доброто му име. Самото нарушение е формално. Като четвърто основание за изключване се посочва неизпълнение на задължението за внасяне на допълнителна парична вноска – чл.126, ал.3 т.4 ТЗ. Задължението произтича от положението на съдружниците като инвеститори в дружеството. Самото основание за изключване предполага решение на общото събрание за допълнителни парични вноски. Ако решението страда от пороци то може да бъде отменено с иск по чл.74 ТЗ, но до неговата отмяна съдружникът може да бъде изключен. Ако решението е нищожно, то не възниква задължение за съдружниците за допълнителни вноски. Другият елемент от фактическия състав по чл.126 ал.3 т.4 ТЗ е неупражняването на правото на съдружник, който не е гласувал решението за допълнителни вноски да прекрати участието си в дружеството. Това право може да бъде упражнено в едномесечен срок от провеждане на събранието. Главата завършва с разглеждане на основанията за изключване, които могат да бъдат установени в самия дружествен договор.

Глава трета анализира различните процедури за изключване. Първата, предмет на разглеждане е тази по чл.126 ал.1 ТЗ. Фактическият състав на процедурата включва:решение на общото събрание ,за допълнителен срок за вноска; връчване на съдружника уведомление, че при неизпълнение ще последва изключване; безрезултатно изтичане на допълнителния срок. Втората процедура се отнася до действия против интересите на дружеството. Авторът приеме, че изключването в тази хипотеза е санкция за поведението на съдружника и затова то има санкционна и гаранционна функция. Разгледани са две хипотези. При първата фактическият състав включва решение на общото събрание;изпращане на предупреждение от управителя и получаването му от съдружника и безрезултатно изтичане на срока на предупреждението т.е липсва корекция в поведението на съдружника. Втората хипотеза, уредена в същата разпоредба се отнася до случаите, когато нарушението е еднократен акт и веднъж извършено ,последиците му настъпват безвъзвратно и не може да се говори за преустановяване на нарушението, респ. за отстраняване на вредоносните последици. След

анализа на процедурите в главата се разглежда правото на изключване при неизплащане или невнасяне на дела и правото на изключване при неизпълнение на задължение за съдействие на дружеството и неизпълнение на решенията на общото събрание. Предмет на изследване са още връчването на поканата за общото събрание, за уведомление и за предупреждение. Отделя се внимание на вписването на изключването в търговския регистър както и на процедурите за изключване, уредени в дружествения договор.

Глава четвърта е озаглавена „Правни последици от изключването“. Тя е сравнително малка по обем, около 20 страници и би могло да се помисли дали текстът не може да бъде присъединен към глава пета, след промяна на наименованието. Въпросите, които се разглеждат в главата са: вземане за стойността на дружествения дял и прекратяване на членството. Авторът приема, че вземането, което възниква в полза на изключения съдружник за стойността на дружествения му дял не може да се определи като обезщетение, тъй като тук не става дума за гражданска отговорност.

В последната пета глава се разглежда защитата на съдружника срещу изключването. Основен акцент е поставен върху исковата защита срещу решенията на общото събрание, като са разгледани различните искове по чл.74 ТЗ. Другите теми в главата са защита срещу вписването в Търговския регистър и невъзможност за възстановяване на членството на изключения съдружник.

Общият преглед на монографията говори за един завършен научен труд, , който третира важен проблем не само в теоретичен, но и в практически аспект. Изразът е ясен , използваната терминология коректна и книгата се възприема лесно. Авторът влиза в полемика с утвърдени имена в правната наука, когато защитава своите тези. Използвана е обилна съдебна практика, както и значителен научен апарат. На практика в съчинението са цитирани почти всички значителни изследвания по този въпрос в българската правна книжнина. Освен това са цитирани автори от руски немски и английски. Всичко това свиделства за един значим научен труд, който сам по себе си е принос в нашата юридическа литература. Разбира се към монографията могат да бъдат отправени и някои бележки,

но не толкова за да се влиза в спор по определени виждания , а за да се подобри тя при едно последващо издание.

Освен монографията главен асистент д-р Николай Тодоров Колев е представил и други необходими документи в конкурса за доцент. Става дума за изискванията по чл.24 ЗРАСРБ, чл.53 ППЗРАСРЗ и чл.70 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИДП-БАН. Едно от тези изисквания е регламентирано в чл.24 ал.1 т.3 ЗРАСРБ- наличие на монографичен труд, който да не повтаря представения труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Заключение

Въз основа на анализа на хабилитационния труд „Изключване на съдружник от ООД“ убедено препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет към ИДП-БАН гл.ас. д-р Николай Тодоров Колев да бъде избран за доцент по гражданско и семейно право в Института.

С уважение:

проф. В.Стоянов